

ШИРОКІВСЬКА ГРОМАДА

ІНФОРМУЄ

№7 (54)

від 25.09.2023 р.

У цьому місяці в нас декілька масштабних подій – відкриття футбольного поля та амбулаторії у Сонячному, амбулаторії у Відрядному та шелтера у Миколаїв-Полі. Реалізувати ці проекти нам допоміг голова Запорізької ОВА Юрій Малашко. Ще він передав КП «Благодарівськ» нову воловозку, яка вже скоро запрацює за призначенням.

Також у цьому місяці наші діти повернулись з оздоровлення в Італії та Угорщині. Вони познайомились з культурою інших країн, набралися вражень на новий навчальний рік. Моя команда й надалі співпрацюватиме з міжнародними організаціями, щоб малеча Широківської громади змогла подивитись весь світ.

Щодо навчального року 2023-2024. Наразі лінія фронту знаходиться в 30 км від наших сіл. Саме тому змішане чи очне навчання досі є великим ризиком для школярів. Формат першого семестру вже затверджений – дистанційка. А от чіткого розуміння другої половини навчального року ще немає. Все залежить від контраступу і відстані, на яку ЗСУ відсунуть ворога. Тільки у цьому випадку ми зможемо побудувати нову стратегію навчання.

Наразі перед закладами освіти Широківської громади стоїть три основні цілі: підвищення рівня безпеки, покращення якості освіти, подолання освітніх втрат. Всі вони однаково важливі. Їх комплексна реалізація принесе гідний результат у навчанні. Для цього освітяни, батьки і школярі повинні працювати в команді.

Тож бажаю батькам терпіння, а дітям – більше можливостей, щоб кожен день ви ставали на крок більше до особистих перемог. А ми, у свою чергу, зробимо все можливе, щоб надати вам якісну освіту.

Також цього місяця на сесії ми виділили 17 млн грн на підтримку армії, а з початку цього року сума сягнула 67 млн грн. З початку повномасштабного вторгнення моя команда підтримує військових всім необхідним. Передаємо техніку, квадрокоптери, амуніцію, тепловізори, автівки. Також не забуваємо про їхні родини. Фахівці партнерських організацій систематично зустрічаються з батьками, дружинами, дітьми. Вони проводять психологічні та юридичні консультації та передають гуманітарну допомогу.

Ми продовжуємо працювати на результат та робити життя в Широківській громаді більш комфортним. Сподіваюсь, що всі мої плани стануть реальністю і на цих шпальтах ви побачите багато гарних новин. Все буде Україна!

Голова Широківської громади
ДЕНІС КОРОТЕНКО

Психологічна підтримка під час війни: як впоратися з наслідками

Війна завжди супроводжується хронічним стресом. Вона несе втрати, ризики для життя, невизначеність. У когось загинули рідні в боротьбі за свободу, комусь немає куди повернутись, а інші втратили віру. Все це призводить до різних психологічних проблем: тривога, депресія, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) тощо.

Симптоми таких розладів у кожного проявляються по-різному:

- Постійні думки про війну;
- Почуття тривоги, страху або занепокоєння;
- Почуття гніву, розчарування або безпорадності;

- Порушення сну або апетиту;
 - Відсутність інтересу до життя;
 - Втрата пам'яті або концентрації;
 - Самогубні думки або дії.
- У важких випадках ці захворювання

можуть привести до найгіршого. Тож ми маємо більше часу приділяти ментально-му здоров'ю, у тому числі слідкувати за станом дітей і підлітків. Якісна психологічна підтримка – важлива частина допомоги людям, які постраждали від російської

агресії. Терапія є одним з інструментів, який бореться з наслідками війни, відновлює здоровий спосіб життя і налагоджує відносини з близькими.

Продовження
на ст. 6-7 →

Продовжуємо допомагати військовим

стор. 2

Відкриття амбулаторії

стор. 3

Живу і працюю

стор. 4

Батальйон імені Шейха Мансура

стор. 10

Продовжуємо допомагати військовим

Повномасштабне вторгнення вже триває більше ніж півтора року. Кожен день ми зіштовхуємось із колосальним стресом. Країна-агресорка постійно обстрілює наші мирні міста: ринки, житлові райони, площі.

Не дивлячись на щоденну загрозу життю, ми продовжуємо працювати й наблизяти Перемогу. Від перших днів повномасштабного вторгнення Широківська громада підтримує наших військових.

Від початку цього року ми передали допомогу на 67 млн грн. Це квадрокоптери, тепловізорні приціли, бронежилети, автівка та запчастини до неї. Також на вересневій сесії виділили 17 млн для військових частин. Надалі обсяги нашої допомоги будуть тільки зростати.

Широківська громада докладає всіх зусиль, аби хлопці та дівчата якнайшвидше прогнали загарбника з наших земель. Разом до Перемоги!

Гуманітарний вантаж для Широківської громади

Представники благодійного фонду «Браття» на чолі з Олександром Свистуном передали великий гуманітарний вантаж. В ньому були: харчові та гігієнічні набори, одяг, іграшки для малечі, худунки та візки для маломобільних людей. Зовсім скоро всі ці речі відправляться тим, хто їх потребує!

Дякуємо нашим партнерам з Закарпаття Богдану Кирлику, Тетяні Крилик, Івану Дем'янчуку, Великоберезнянській селищній раді за надану допомогу. Цей вантаж дійсно стане у пригоді нашим жителям. Ваша підтримка демонструє насіння досі єдина вся Україна. Адже схід та захід завжди разом. Далі – більше!

Голова ЗОВА Юрій Малашко передав КП «Благводсервіс» спецтехніку

Фахівці нашого підприємства отримали автівку. Вона може працювати як водовоз, так і як самоскид. Вже скоро наше підприємство запустить його в роботу для поліпшення життя мешканців Широківської громади.

Також ця техніка допоможе якісно надати допомогу населеним пунктам, які постраждали від підриву Каховської ГЕС. Адже з наслідками ми всі досі розбираємося.

Дякуємо давнім друзям за підтримку жителів громади

Нещодавно в селах Відрядне та Лукашеве пройшла роздача гуманітарної допомоги. Завдяки міському центру допомоги і нашему давньому другу Дмитру Матюхіну, жителі цих сіл отримали харчові набори, спортивний одяг та взуття для дітлахів.

Гуманітарку отримали мешканці, які постраждали внаслідок російської агресії проти України. Дякуємо партнерам, за те, що навіть у найскладніші часи, вони готові підставити плече. Ваша активність та постійна допомога дуже важлива для нас.

Продовжуємо підтримувати один одного й спільними зусиллями наблизяти Перемогу!

Клуб «Успішні пані Широківської громади» провів традиційний «Серпневий ярмарок»

На ярмарку жителі села, місцеві виробники та фермери продавали товари власного виробництва. Асортимент був надзвичайно широким: від м'ясних виробів до саджанців просолин. Також жителі могли відвідати фотозону, яку облаштували членкиня клубу Тетяна Макухіна.

Впродовж заходу пані зібрали 60 000 гривень. Ці гроші підуть на підтримку наших бійців, які перебувають на лікуванні, та на розвиток молоді громади! До зборів приєдналися місцеві фермери Микола Гавриленко, Сергій Недвига, Микола Кадігrob, Віталій Кадігrob, Олена Кадігrob, Євгеній Макрушин.

Також на ярмарці влаштували справжнє свято для малечі: благодійний фонд «Help UA people» на чолі з Владиславом Калюжним придбали позашляховик для наших військових, а камуфляжем на автівці зайнялися дітлахи. За допомогою спеціальних трафаретів вони наносили різноманітні малюнки.

Вдячні всім, хто долучився до зборів, а особливо господиням Олені Бондаренко, Наталії Недвізі та Наталці Журавель, за організацію цього ярмарку. Всіх було дуже багато, і щоб перелічити їх не вистачить жодної газети. Ваша єдність може тільки надихати. І тільки разом ми подолаємо все!

Відкриття амбулаторії на Сонячному

Голова громади Денис Коротенко разом із головою ЗОВА Юрієм Малашко відкрили амбулаторію на Сонячному!

Мабуть це найочікуваніший проект. Жителі чекали поки медичний заклад запрацює декілька років. Тепер вони мають швидкий та безперебійний доступ до якісних послуг. Про це попіклуються фахівці Клініки «Сімейний лікар Широківської громади».

Медична допомога стане доступнішою у найвіддаленіших куточках Широківської громади

Покращення надання медичної допомоги в нашій громаді ведеться зокрема за підтримки World Health Organization (WHO), представники якої, до речі, навідалися цього тижня до Клініки «Сімейний лікар Широківської громади».

Андрій Безбородов, сімейний лікар нашої лікарні, провів делегації екскурсію медичним закладом. Також представники World Health Organization мали змогу поспілкуватись з лікарями та медсестрами

клініки, щоб з першій вуст дізнатись про позитивні результати співпраці.

Завдяки підтримці Всесвітньої організації здоров'я лікарі Широківської громади:

- Мають змогу надавати лікарську допомогу жителям найвіддаленіших сіл громади.
- Мають запас лікарських препаратів, які передані в рамках гуманітарної допомоги від організації. Це ліки проти жару, гіпертонічних хвороб, цукрово-

го діабету, ішемічних хвороб серця та епілепсії, які жителі громад можуть отримати у своїх сімейних лікарів за потреби.

За підсумками зустрічі результатами співпраці залишились задоволені як наші лікарі, так і представники міжнародної організації. Тож продовжуємо співпрацю, а жителям громади бажаємо не хворіти та піклуватись про своє самопочуття!

Медична допомога стане доступнішою у найвіддаленіших куточках Широківської громади

Мабуть головне кредо геройні – допомагати людям, турбуватися про тих, кому важко або просто потрібна допомога.

Прикладів її добрих вчинків безліч. Коли у 2009 році відкрили приміщення нової школи – вона почала опікуватися дошкільною групою: купувала іграшки, літературу для малечі і навіть постільну білизну. Як заросла чагарниками дорога від траси до села – пані Наталія організувала людей, транспорт і щодня протягом двох тижнів керувала роботою.

«Знаю, що до пані Наталії звертаються люди похилого віку з різними проханнями та питаннями, бо впевнені, що вона не залишить їх без ува-

ги і обов'язково допоможе. За що б не бралася – усе в ней виходить», – **Олена Бондаренко, директорка Новопетрівської гімназії.**

Після 24 лютого вона почала активно підтримувати військових. Готовала їжу для воїнів, надавала все необхідне військовим частинам. Також наша геройня організовувала навчання та плетіння маскувальних сіток. А ще матеріально допомагала військовим з її рідного села.

Також наша геройня актив-

на членкиня клубу «Успішних пані Широківської громади». Другий рік поспіль у Новопетрівці проходив уже традиційний Ярмарок, де пані Наталія була генератором ідей та меценатом.

«Наталія – справжня українка, яка любить свою Батьківщину, Новопетрівку та дружно родину. Вона – людина з великим серцем, активна і ініціативна членкиня Клубу «Успішних пані», меценатка. Я іноді навіть соромлюсь її щось просити по Клубу: бо попросиш зробити невели-

ку частину роботи, а Наталія викладеться на 300%, сама придумає ідеї, залучить інших, і все організує. Я не знаю, коли ця тендітна жінка все встигає.

Вона постійно дбає про Новопетрівку. Навіть її мрії пов'язані з розвитком рідного села: зробити тротуарну доріжку біля школи, щоб було зручно мамам з дітьми ходити, і посадити там дерево.

Наша сьогоднішня геройня – приклад відданості та незламності перед ординською навалою. Вона щоденно доводить не на словах, а на справі, що українці – нація вільних та нескорених людей. Пишаємося, що такі люди живуть в Широківській громаді.

30 вересня у пані Наталії День Народження! Дякуємо вам за все, що зробили для розвитку громади та Новопетрівки. Ви – приклад, на який рівняється більшість. Залишайтесь такою ж щирою, відданою і доброю. Бажаємо вам здоров'я, розквіту і найскорішої Перемоги України! Зі святом!

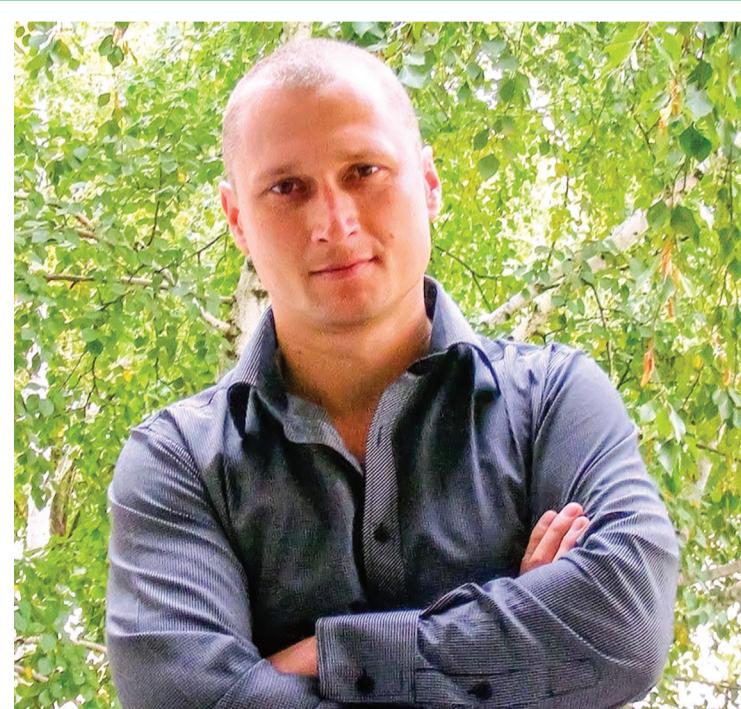

Статус дитини, яка постраждала від бойових дій: хто його може отримати та які пільги отримує дитина

Від початку повномасштабного вторгнення ерефії до України кожен день стає відомо про нові випадки поранення, контузії або каліцтва дітей. За останньою статистикою в Україні станом на 19 вересня 2023 року – 504 загиблі дитини, 1 123 поранені, 1 234 зниклі, 195 467 депортовані або тимчасово переміщені, 13 постраждалих від сексуального насильства. Ми можемо говорити лише про приблизні цифри. Встановити реальну кількість постраждалих дітей у зонах активних бойових дій неможливо.

Для нас, як громади, дуже важливо, щоб діти відчували себе в безпеці, навіть у такий складний час. Наша редакція звернулася до її начальника Юрія Гонтара за роз'ясненнями щодо отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок бойових дій.

«Механізм надання статусу визначено Порядком надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, затвердженим постановою КМУ від 05 квітня 2017 року № 268. До 2023 року коло постраждалих дітей обмежувалося територіями Донецької та Луганської областей, на-

Юрій Гонтар, начальник відділу «Служба у справах дітей»

разі формулювання загальне – особи, постраждалі від збройної агресії РФ», – **Юрій Гонтар, начальник відділу «Служба у справах дітей».**

Одним із найголовніших питань залишається належна соціальна підтримка дітей. Необхідно забезпечити їм гідний захист, адже лише отримання статусу без соціальних гарантій не надає якісної допомоги постраждалим.

«Згідно Закону України «Про забезпечення прав і сво-

ся забезпечення дитячим харчуванням», – **Юрій Гонтар.**

Крім отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, деякі діти можуть отримати ще один статус. Мова йде про дитину, яка внаслідок поранення отримала інвалідність, що закріплено пунктом 4 частини другої статті 7 Закону України

«Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Такі діти мають право на пільги, передбачені статтею 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Також досить важливим є питання щодо алгоритму подання документів на отримання такого статусу.

«Для отримання цього статусу законний представник дитини або її опікуни (бабуся, дід, прарабуся, прадід, тітка, дядько, повнолітні брат або сестра), представник органу опіки та піклування повинні звернутися до відділу «Служба у справах дітей Широківської громади» й надати фахівцям такі документи:

- заявя;
- копія та оригінал паспорту (з пропискою);

● свідоцтво про народження дитини;

● документи, що підтверджують сімейні, родинні зв'язки з дитиною;

● посвідчення внутрішньо-переселеної особи.

Надайте додатковий пакет документів, якщо ваша дитина була поранена, зазнала фізичного/сексуального насильства або незаконно вивезена за кордон:

● заяву, про вчинення правопорушення щодо дитини (разом з копією витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про відкриття кримінального провадження);

● висновки експертів, лікарів, психологів;

● висновок оцінки потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах.

Необхідно звернути увагу на те, що дитина, якій виповнилося 14 років, має право самостійно звернутися до служби у справах дітей», – Юрій Гонтар.

На жаль, сьогодні, законодавство України не містить єдиного підходу щодо захисту дітей, які постраждали від війни. Говорити чітко ми можемо тільки про тих, хто отримав саме інвалідність внаслідок поранення.

Спільнота, що змінює громаду на краще

Дехто й досі каже, що молодь у наші часи недостатньо активна. Мовляв, вони сидять у своїх кімнатах, нічого не роблять, лише дивляться в комп'ютери. Цікаво, що таку ж фразу можна було почути і в багатьох країнах ЄС, але їм вдалося зруйнувати цей міф.

Приклад західних держав показує, що ця «проблема» в громадах вирішується завдяки створенню спільнот, у які б об'єднувалась молодь. Це дозволить місцевій владі почути їх голос і розвивати населенні пункти завдяки сучасним ідеям.

Анна Андрієвська

Для Широківської громади дуже важливо створити осередок комфорного життя до розбудови якого залучається всі жителі. Саме із такої метою і була започаткована «Молодіжна рада». Про діяльність цієї структури та плани на майбутнє поділиться **молодіжна працівниця КУ «Центр культури та до-**

звілля, сім'ї, молоді, спорту та туризму Широківської громади» Анна Андрієвська:

— Молодіжна рада об'єднує молодь, якій цікаві не тільки власний розвиток, а й добробут громади. Головна її мета — просувати свої інтереси та взаємодіяти з владою. Дуже важливо долучитись до спільноти для того, щоб ваш голос був почутий. Також рада дає можливості особистого розвитку: навчання, подорожі.

16 серпня «Молодіжна рада Широківської громади»

Анжеліка Дащевська

провела відбудовчу акцію «БУРЧик» біля Відряднівського центру дозвілля. Дітлахи разом із батьками та волонтерами з м. Запоріжжя облашту-

вали круте місце відпочинку на галявині поруч.

«Під час цього заходу у Відрядному ми робили меблі з дерев'яних палет для відпочинку мешканців селища. Небайдужі жителі провели разом 2 дні за активною роботою та спілкуванням. Ми знаємо, що такі акції проводяться в Запоріжжі, і це класний досвід, який варто перенести в громаду. Тому плануємо продовжити співпрацю з Програмою «Будуємо Україну Разом», — **Анна Андрієвська**.

Такі заходи спрямовані не тільки на покращення громади,

ди, а й на об'єднання людей, що також дуже важливо. На цій акції були присутні як місцеві жителі, так і ті, хто вимушено залишив свої домівки через війну.

Анжеліка Дащевська, переїхала до села Відрядне з Кам'янки Пологівського району. В громаді вона знайшла притулок від «руського миру», адже її домівка знаходиться під окупациєю вже півтора року. Редакція спіткала, чому вона вирішила долутиць до нашої акції.

«Я побачила в групі оголошення — «До Відрядного приїжджає команда «БУРЧик». Спочатку навіть і не зрозуміла, що це таке, але стало цікаво. Прочитавши інформацію про захід, вирішила взяти участь у розбудові нашого села, адже дітям потрібне місце для відпочинку. Тим паче, кажуть, що тут будуть проводити майстер-класи і свята. Це ж набагато крутіше, коли такі події реалізовуються під відкритим небом», — **Анжеліка Дащевська**.

На прикладі цієї акції ми бачимо, що «Молодіжна рада» об'єднує не тільки молоде покоління, але й всіх українців. Віримо, що це тільки перші кроки, а попереду буде ще багато крутіх проектів.

Нагадуємо! Якщо у вас є ідеї і ви хочете їх реалізувати — пишіть на пошту molod.shyroke.otg@gmail.com. Ми допоможемо вам втілити ваші ініціативи!

Оздоровлення дітей Широківської

Поряд із військовою підтримкою України союзниками у боротьбі з державою-агресорокою є ще і громадська допомога. Волонтери, благодійні організації, громадські структури роблять свій вклад до наближення миру і гідного майбутнього України.

Одна з таких організацій — італійський благодійний фонд «PUER» (Associazione di Volontariato Puer Odv). Завдяки благодійникам, малечка з наших сіл відправилася у подорож до мальовничої Італії.

Вони відвідали Рим, Болонью та Ніаполь.

В умовах війни дуже важко організувати відпочинок та оздоровлення для діток в Україні. Частина територій з доступом до моря окупована, частина замінена, частина зараз непридатна для відпочинку після підтриву росіянами Каховської ГЕС. Тому така поїздка мала чудовий психо-емоційний ефект на дітлахів.

Малечка — одна з найменших захищених категорій населення. Вони там не тільки розважалися та відпочили, а й

ближче познайомилися з культурою Італії. Ця країна відома на весь світ своїми митцями, архітектурою, ну і звичайно, кухнею. А допомогли їм у цьому італійські сім'ї, що радо прийняли нашу малечу до себе.

Діти були у захваті від поїздки, а їхні батьки дуже вдячні італійцям за гостинну зустріч.

Також найменші жителі громади навесні їздили до Івано-Франківської області. 22 дитини відвідали мальовниче містечко Яремче.

Там вони перебували у дитячому спеціалізованому санаторії «Прикарпатський». Дітлахи проходили всі необхідні процедури під наглядом спеціалістів. А вільний час проводили на свіжому повітрі. Низькогірський клімат, хвойний ліс — природні ліки. Тож діти повернулися додому відпочившими та здоровими!

Діти — найцінніше, що у нас є. Тому громада робить усе, аби їхнє життя було сповнене радощів та щастя, навіть у часи великої війни. Такі проєкти будуть тривати й надалі. А за оголошеннями поїздок слідкуйте на офіційній сторінці Широківської громади у Facebook.

Існує кілька видів психологочної підтримки. Всі вони будуть ефективними для українців не тільки під час війни, а й у мирному житті:

- Індивідуальна терапія – людина працює з психологом сам на сам. Вона дієва у боротьбі з тривогою, депресією, ПТСР, тривожно-депресивним розладом чи іншими психічними проблемами.

- Групова терапія – в ній психолог працює одразу з декількома людьми. Найбільша користь від групових зустрічей буде у клієнтів, які відчувають себе симпатічними або ізольованими.

- Телефонна підтримка – клієнт розмовляє з психологом по телефону, якщо не має можливості відвідувати спеціаліста особисто.

- Онлайн-підтримка – людина отримує допомогу через Інтернет, адже немає доступу до психологічної допомоги тет-а-тет.

Всі ці види психологічної підтримки дієві та мають право на існування як комплексно, так і самостійно. Головне знайти спеціаліста, який припаде до душі.

Психологічна підтримка в Широківській громаді

Наразі в наших селах працюють 20 груп з психологічної допомоги мешканцям, у тому числі ВПО. Охопити всі 35 населених пунктів нам допомагають партнери. Також безкоштовні індивідуальні консультації проводять **психологині Тетяна Белоусова з КУ «Центр соціальних послуг» та Інна Левданська з Клініки «Сімейний лікар».**

Загалом за 2022-2023 роки у Широківській громаді пройшло понад 280 заходів за участі психологів і психотерапевтів. Вони працювали як з дорослими, так і з дітьми. Допомагали їм адаптуватись до сьогодення, налагодити спілкування в родинах та вибудувати план хоча б на найближче майбутнє. У роботі з дітьми спеціалісти використовували арттерапію. Цей метод допомагав без стresу проаналізувати стан малечі і пропрацювати травми, які присла війна.

«На початку повномасштабної війни українці відчували цілий спектр емоцій. У більшості зашквалював рівень адреналіну та кортизолу в крові. Це надавало нам сили і підштовхнуло до активних дій. Саме тому ми волонтерили 24/7, додатково працювати і постійно слідкувати за новинами.

Першу втому хтось відчув через пару тижнів, а хтось через пару місяців. У цей момент наш організм зрозумів, що так працювати у довгі він не зможе. В період адаптації у нас часто скакав настрій і думки, від «це кінець» до «перемога буде швидка».

Зарах ситуація більш стабільна, але не дуже радісна. Вже півтора року українці відчувають фонову тривогу. Ми її навіть не завжди помічаємо. Здається, що все, як завжди, але насправді вона дуже впливає на наш психологічний стан та рівень життя в цілому. Хтось, для того, щоб жити, припинив читати новини, хтось все ж таки вийшов за кордон, а хтось знайшов себе у діях, хобі чи роботі.

Психологічна війни: як впоратися

До речі, саме через це деякі люди і почали більше вживати алкогольні напої чи палити», – **розвівала Тетяна Белоусова, психология Широківської громади.**

Для підвищення життєстійкості працівників, військовослужбовців, їх сімей, дітей, людей похилого віку та ВПО фахівці громади розробляють Програму «Розвиток ментального здоров'я громади» в рамках Програми від GIZ (Німецьке товариство міжнародного співробітництва).

Наразі головне завдання керівництва – правильно скерувати роботу команди та підтримати військовослужбовців і їх родини. Для цього ми залучаємо фахівців з партнерських організацій. Вони проводили тренінги зі стресостійкості, кризових комунікацій, управління персоналом. Також психологи діагностували стан дітей завдяки арттерапії.

Основні цілі на майбутнє:

- підвищити обізнаність населення щодо ментального здоров'я;
- розбудувати систему надання послуг з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки;
- розвивати навички само-допомоги населення в кризовий період;
- розвивати навички працівників освітньої, соціальної та медичної сфер у темі соціально-психологічної допомоги.

Повномасштабна війна негативно вплинула на всіх. Ми вже півтора року живемо у стресі та невизначеності. Саме тому психологічна підтримка є необхідністю для українців. Вона допоможе впоратися з фізичними, психологічними і соціальними проблемами.

Як впоратися з наслідками війни самостійно?

Інколи ми не хочемо або не можемо отримати професійну

психологічну допомогу. Через це кожен має знати головні правила самодопомоги при хронічному стресі або тривозі. Декілька порад від спеціалістів:

- Дозвольте собі відчувати емоції – не намагайтесь їх придушувати. Тривога, гнів, печаль, страх, сум – це нормально.
- Поговоріть з близькими – розкажіть людям, яким ви довірюєте, про свої емоції.
- Дотримуйтесь здорового способу життя – стежте за харчуванням, режимом сну, введіть в раціон систематичні

тренування (хоча б зарядку) та прогулянки на свіжому повітрі, відпочивайте.

- Знайдіть способи розслабитися – це можуть бути будь-які хобі, медитація, йога тощо.

Одна з гарних методик для збереження ментального здоров'я – **особистий щоденник**. Він допоможе «екологічно» висловити емоції та думки.

Інколи нас повністю поглинає тривога, гнів чи печаль. І часто в таких випадках люди вагаються між двома вирішеннями проблеми – агресивно вислови

вити невдоволення (і не завжди воно направлене на причину негативних емоцій) чи промовчати, «подавити» їх в собі. Жоден з цих варіантів не є вірним. Саме у такі моменти на допомогу приходить щоденник.

Також він допоможе краще зрозуміти себе. Коли ми записуємо думки чи почуття, то бачимо їх у більш широкому контексті. Тож стає легше аналізувати, як вони впливають на ваше життя та знаходити різноманітні варіанти вирішення проблем.

підтримка під час з наслідками

Немає чітких правил щодо того, як вірно вести особистий щоденник. Ви можете писати там щодня, щотижня або навіть щомісяця, підіймати будь-які теми і обирати зручний формат (писати від руки або на комп'ютері). Але наші фахівці розповіли декілька порад, щоб ця методика вам точно прийшла на користь:

- Знайдіть час і місце, де буде комфортно писати;
- Не хвилюйтесь про те, як ви пишете;
- Не намагайтесь бути до-сконалим;
- Пишіть про те, що для вас важливо.
- Не бійтесь експериментувати.

Якщо ви не впевнені, як почати, ви можете спробувати написати про свій день, думки, почуття, цілі та мрії.

Вплив війни на дітей

Діти більш скильні до психологічних проблем, адже у них ще не сформована психіка. Тож і з наслідками війни їм важче впоратись. У таких кризових

ситуаціях батькам потрібно більше часу приділяти малечі й показувати приклади, що у них є «великий дорослий», який їх захистить.

Є декілька основних речей, які ви можете зробити, щоб підтримати власну дитину:

- Дозвольте їй говорити. Не придушуйте її емоції і не знецінюйте її досвід, дбайте про те, що вона відчуває.
- Будьте терплячі. Дитині потрібен час, щоб впоратись з наслідками трагедії. Інколи на це можуть піти місяці, а то й роки.
- Зробіть для дитини безпечне і стабільне середовище. Це надастає їй впевненості та зменшить тривогу.
- Допоможіть дитині розслабитися – це може бути читання, музика або фізичні вправи тощо.

Психологічні травми у кожної дитини проявляються у різних формах. Деякі можуть ставати агресивними: кусати, дряпати, штовхати інших чи ображати їх словами. Інші ж на-впаки замикаються в собі. Вони

відмовляються від спілкування, не хочуть відвідувати цікаві заходи, поводяться занадто сором'язливо. Також у дітей, які пережили травматичний досвід, бувають раптові зміни настрою чи необґрунтовані страхи. А проблеми з концен-трацією, пам'яттю призводять до поганих оцінок в школі.

Якщо ви помітили у дитини будь-які з цих ознак – звертайтесь до спеціалістів. Психолог або психотерапевт допоможе визначити причину проблеми і розробити план її вирішення.

Психологічна підтримка військових і їх родин

Умови воєнних дій є надзвичайно важкими і небезпечними. Військові постійно стикаються зі стресом, пов'язаним з загрозами життю та травмами. Важко переоцінити вплив таких тривог на психічне здоров'я солдатів. Від них страждають як фронтові воїни, так і ветерани, які повертаються додому після завершення служби.

Психологічна допомога має на меті забезпечити їхню психічну стійкість, зменшити стрес і покращити психічне здоров'я. Вона може бути надана на різних етапах військової діяльності, включаючи періоди перед відправленням на фронт, під час бойових дій та після повернення додому.

Основні функції психологічної підтримки:

1. Підготовка до стресів: психологи навчають військових стратегіям копінгу (пемоги стресу) та навичкам релаксації, щоб допомогти їм зберегти спокій під час кризових ситуацій.
2. Психологічна консультація: з військовими працює психолог, який розмовляє з ними про їх емоційний стан та проблеми. Це допоможе зрозуміти свої почуття та знайти шляхи подолання труднощів.

3. Реабілітація після повернення: після завершення служби на фронті важливо надати військовим підтримку для адаптації до мирного життя. Це включає психотерапію, групові сесії та інші методи психологічної допомоги.

«Програма розвитку ментального здоров'я, яку ми пишемо разом із спеціалістами GIZ і будемо впроваджувати – це і про підтримку, перш за все, себе і своїх близьких під час війни; і про підтримку інших настільки, наскільки це можливо; і про руйнацію стереотипів, що до психологів звертаються лише не здорові люди.

Якщо коротко, то ми самі відповідаємо за свій емоційний стан. За те, щоб не зриватись на дітях, коли тобі самому погано; за те, щоб не пити алкоголь, коли тобі страшно, а знайти здоровий спосіб вгамувати тривогу; за те, щоб вчасно

звернулись за підтримкою.

В нашій країні вже почали більше піклуватись про фізичне здоров'я. Я дуже рада, що спорт, здорове харчування наразі стає модним.

Я вірю, що в нашій громаді завдяки цій програмі з'явиться культура турбуватись про своє психічне здоров'я, адже людина, це не тільки тіло, а й дух і душа. Я чула лише позитивні відгуки від наших жителів про психологічні тренінги.

Ми робили зустрічі по запобіганню професійному вигоранню для працівників, і я хочу, щоб це стало системою. Коли про це розповідаю на круглих столах, всі дивуються, що у нас голова громади приділяє цьому увагу і хотіла б, щоб у них було так само.

Також велику роботу ми запланували по родинам ветеранів. На жаль, ресурс у фахівця у нас обмежений, тому ми із задоволенням залучаємо фахових спеціалістів із громадських організацій.

Окрема тема – радість під час війни. У нас є відчуття провини і негативні думки, коли вдається радіти. А треба навпаки, вищукувати ті моменти радості, щоб самим емоційно наповнюватись і підтримувати інших. Саме тому під час війни ми проводимо культурні та спортивні заходи, пропонуємо зустрічі.

Закликаю всіх турбуватись про себе, усвідомлювати наслідки, коли ми не запобігаємо тривозі і стресу, і не соромимось звертатись до психолога», – Ольга Ставицька, заступниця голови.

Психологічна підтримка є важливою частиною підтримки українців. Вона допоможе впоратися з наслідками війни, відновити здоровий спосіб життя. Якщо ви відчуваєте потребу в допомозі – не соромтеся звернутися до фахівців.

Матеріал підготовлено
за підтримки шведсько-українського проекту
PROSTO «Підтримка до-ступності послуг в Україні»
(SALAR International). Також під час публікації статті вона має бути розміщена під певною рубрикою – щоб було зрозуміло, що це партнерський матеріал.

КОНТАКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Широківська громада

Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі +38 (096) 922 58 77

Психолог КУ «Центр со-ціальних послуг»

+38 (096) 513 20 30

Клініка «Сімейний лікар»

+38 (073) 188 81 03; +38 (096) 188 80 03; +38 (099) 188 80 03. 3 8:00 до 20:00, пн-пт

Телефони гарячих ліній пси-хологічної допомоги по всій Україні

Гаряча лінія з питань запо-бігання самогубством та про-філактики психічного здоров'я «Lifeline Ukraine» 7333. Цілодобово

ГО «Людина в біді» (військові та їх родини) 0 800 210 160. Цілодобово

Teenergizer (підлітки) teenergizer.org. Цілодобово

Національна гаряча лінія для дітей та молоді

0 800 500 225. 3 12:00 до 20:00
ГО «La Strada». 0 800 500 335. Цілодобово

Гаряча лінія для учасників війни та їхніх родичів

0 800 501 212. Цілодобово

Гаряча лінія емоційної під-тримки Міжнародної асоціації з міграції (військові та їх родини)

0 800 211 444. 3 9:00 до 18:00, пн-пт 3 10:00 до 17:00, сб-нд

Гаряча лінія психологічної допомоги для учасників АТО (ООС) та членів їхніх сімей

0 800 505 085. Цілодобово

Більше контактів за QR-кодом

Податок на нерухоме майно для фізичних та юридичних осіб

Щороку деякі категорії власників квартир, будинків, гаражів, офісів чи магазинів зобов'язані сплачувати податок на нерухомість. Втім, власникам квартир до 60 кв. м та будинків до 120 кв. м сплачувати такий податок взагалі не потрібно. Більше про те, яка нерухомість та категорії осіб підпадають під сплату, як правильно розрахувати та вчасно сплатити цей податок, розповідаємо далі в матеріалі.

Податок на нерухоме майно – це гроші, які власник/власниця нерухомості має сплачувати державі за право володіти цим майном. Податок розраховується на основі такої річної суми, як кадастрова вартість майна.

Кадастрова вартість – це офіційна оцінка вартості майна, яку встановлює держава, згідно із закріпленими правилами. Вона враховує такі чинники, як розмір земельної ділянки, площину будинку або квартири, розташування та інші фактори, що впливають на вартість майна. Нині ставки податку на кожен об'єкт нерухомості встановлює місцева влада.

Термін сплати податку на нерухомість у 2023 році

Для фізичних осіб – потрібно сплатити цей податок до Податкової служби протягом 60 днів після того, як надійде спеціальне повідомлення з інформацією про сплату.

Зробити це можна в особистому кабінеті платника податків або за платіжними реквізитами, які Податкова служба, надісле в податковому повідомленні-рішенні (це паперове/електронне нагадування про сплату податку) за місцем реєстрації.

Для ФОП – вони прирівнюються до юридичних осіб, тому їм потрібно сплачувати авансові внески щокварталу до 30 числа місяця, який настає за звітним кварталом.

ФОП, як і фізичні особи, можуть сплатити податок в особистому кабінеті платника податків або за платіжними реквізитами. Їх Податкова служба надісле в податковому повідомленні-рішенні (це паперове/електронне нагадування про сплату податку) за місцем реєстрації ФОП.

Потім як фізичним, так і юридичним особам, необхідно скласти річну декларацію з

За яку нерухомість не стягаються податки

В Україні пересічним громадянам не потрібно сплачувати податки на нерухомість за такі об'єкти:

- будинки, розташовані на територіях, де ведуться або велись активні бойові дії;
- будинки, розташовані на територіях, що перебувають у тимчасовій окупації або тимчасово окуповані ворогом;
- будинки, непридатні для проживання через військову агресію росії;
- незавершені будівництва (перелік того, що вважається незавершеним);
- нерухомість, яка офіційно непридатна для проживання;
- будинки, де живуть діти-сироти або діти, позбавлені батьківського піклування, діти-інваліди, які виховуються одинокими батьками;
- житло, що належить учасникам АТО/ООС та їхнім сім'ям.

Крім цього, від податку на нерухомість звільнені:

- мешканці гуртожитків;
- власники квартир площею до 60 кв. м включно;

● власники приватних будинків загальною площею до 120 кв. м;

- власники квартир і будинків, загальна площа яких не перевищує 180 кв. м.

Плата стягається лише за квадратні метри, що перевищують «ліміт».

Якщо площа квартири перевищує 300 кв. м або площа будинку перевищує 600 кв. м, то сума податку збільшується на 25 тис. грн на рік за кожний із таких об'єктів.

У разі, коли кілька осіб володіють житловою або нежитловою нерухомістю:

- якщо власність на об'єкт є частковою, кожна особа є платником податку за свою частку;
- якщо об'єкт належить до спільної сумісності власності кількох осіб і не був розподілений між ними, платником податку є один з власників, згідно з їх згодою або визначенням суду;
- якщо об'єкт належить до спільної сумісності власності кількох осіб і був розподілений між ними, кожна особа є платником податку за свою частку.

усіма сплаченими податками. Платити податки треба за кожен окремий об'єкт нерухомості, який ви маєте.

Як самостійно розрахувати податок на нерухомість

Місцева влада встановлює ставку податку на кожен квадратний метр, що перевищує граничний розмір звільненої від оподаткування площи. Однак ставка не може перевищувати 1,5% від мінімальної зарплати встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, перед тим, як було отримано повідомлення-рішення про податок.

Для 2023 року мінімальна зарплата становить 6700 грн, відповідно 1,5% = 100,5 грн.

У кожному регіоні України можуть бути різні ставки, проте у 2023 році вони не мають перевищувати 100,5 грн (1,5% від мінімалки) за кожен квадратний метр. Розрахунок суми податку виконується за формулою:

(загальна площа – площа, на яку не нараховується податок) × ставка податку = сума податку.

Наприклад, якщо загальна площа квартири 90 кв. м, а площа, на яку не нараховується податок, складає 60 кв. м, тоді залишається 30 кв. м, за які необхідно сплатити податок.

Якщо максимальна ставка податку становить 100,5 грн, а мінімальна зарплата на початок 2023 року становила 6,700 грн, тоді сума податку буде розрахована за формулою: $(90 \text{ кв.м} - 60 \text{ кв.м}) \times 100,5 = 30 \text{ кв.м} \times 100,5 \text{ грн} = 3,015 \text{ грн}$.

Якщо квартира належить декільком членам сім'ї, які володіють різними частинами квартири, наприклад, по 45 кв. м, тоді податок не потрібно платити.

Розрахувати точну суму податку на нерухоме майно фізичні особи можуть за допомогою калькулятора обчислення від Державної податкової служби.

Як зменшити податок на нерухомість: складчина та розділ майна

Складчина. Сімейний та Цивільний кодекси також передбачають можливості зекономити на податку на нерухоме майно.

Якщо площа об'єкта перевищує пільгову квадратуру, то можна купити його у складчину (спільне користування) з іншим членом родини, щоб кожен із покупців отримав частку квартири/будинку тощо. Це особливо корисно для родин із дітьми та подружжів. У такому разі, дані про кожного власника реєструються окремо. Хоча, придбана в шлюбі квартира, вважається спільною власністю, її можна

зареєструвати частково між чоловіком та дружиною, щоб отримати пільги.

Наприклад, якщо ви самостійно купуєте квартиру площею 90 кв. м, ви будете зобов'язані щороку сплачувати податок на 30 кв. м, які перевищують пільгову житлову площину. Оформивши собі у власність частку квартири 45 кв. м, а решту 45 кв. м на чоловіка/дружину, ви звільняєтесь від податку, тому що підпадаєте під пільги.

Розділ майна. Також, якщо у вас уже є нерухоме майно, то варто розділити оптимальну частку для кожного власника.

Наприклад, якщо є квартира площею 45 кв. м, а ви купуєте ще одну площею 90 кв. м, то у вас буде 135 кв. м у вашій власності (за 75 кв. м доведеться платити податок). А оформивши собі у власність лише 35 кв. м, а решту 75 кв. м на іншого члена сім'ї, ви не будете зобов'язані платити податок за 75 квадратів.

Покарання за несплату податків

У разі несвоєчасної оплати передбачені штрафи:

- прострочення до 30 днів – 10% від суми заборгованості;
- прострочення понад 30 днів – 20% від суми заборгованості;
- прострочення понад 60 днів – пеня розміром 0,05% від загальної суми боргу за кожен прострочений день (для фізосіб – з першого робочого

дня після прострочення/для юрисіб – за 90 днів після прострочення);

- за злісне ухилення від податків – 120% річних від суми заборгованості по актуальній на момент застосування санкцій ставці НБУ.

ВАЖЛИВО: якщо податок не сплачено через дію воєнного або надзвичайного стану, пеня не нараховується, а нарахована сума анулюється.

Якщо ви вважаєте, що сума податку на нерухомість, яку обчислила податкова служба, є неправильною, то ви можете звернутися до податкової служби за місцем вашої реєстрації з вимогою перевірки розрахунків або зателефонувавши до контакт-центру за номером 0 800 501 007, де вас направлять до потрібних спеціалістів.

Особисто звертатися до місцевого відділення податкової варто із письмовою заявою довільної форми, вказавши свої ПІБ, адресу, ідентифікаційний номер телефону та причину виявленої розбіжності. Разом із заявою надайте оригінали документів, які підтверджують розбіжність, на яку ви покликаетесь (до прикладу, документи на право власності).

Крім цього, ви маєте право оскаржити рішення про розмір податкового повідомлення вищою податковою службою або через суд.

Правова допомога

1. Податковий кодекс України (ПКУ) – вичерпний перелік податків та зборів, їхнє адміністрування, права та обов'язки платників податків, компетенція контролювальних органів, повноваження і обов'язки їхніх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповіальність за порушення податкового законодавства.
2. Розділ XII ПКУ – законодавча інформація про податок на майно.
3. Зміни до Податкового кодексу України – про оподаткування незавершених об'єктів нерухомості.

4. Головне управління ДПС у Київській області – про пільги до сплати податків на нерухомість для фізичних осіб.

5. Про звірку даних фізичних осіб – пояснення ДПС звернення із письмовою заявою до регіональної податкової щодо звірки даних на нерухомість.

Земельний податок 2023: як правильно платити за землю під час війни

Земельний податок є обов'язковим платежем, який щорічно мають сплачувати фізичні особи та ФОП, відповідно до встановленої ставки. Розмір оплати залежить від площин земельної ділянки та її призначення і може відрізнятися в різних регіонах країни. Несвоєчасне внесення земельного податку може привести до нарахування штрафних санкцій. Як правильно розрахувати та сплатити земельний податок – читайте в нашому матеріалі.

Земельний податок – це один із видів податків, який стягується з власників земельних ділянок та земельних часток, а також постійних землекористувачів, що є фізичними та юридичними особами (ФОП).

ВАЖЛИВО: власники 25 соток землі в селах, 15 соток у селищах та 10 соток у містах, на яких будуть будівлі чи приміщення, автоматично звільнені від земельного податку, адже ці розміри ділянок не підлягають оподаткуванню.

Хто має платити земельний податок

Земельний податок є обов'язковим платежем, який сплачують власники земельних ділянок, власники земельних часток та землекористувачі, які можуть бути як звичайними громадянами (фізичними особами), так і ФОП.

Документ, що засвічує право власності на земельну ділянку, може бути договором купівлі-продажу, даруванням та іншими договорами, який підтверджує державний акт. Якщо документ оформленний на вас, то ви є платником земельного податку, навіть коли не проживаєте чи не працюєте на зареєстрованій ділянці.

ФОП сплачують земельний податок, як звичайні фізичні особи. Однак ФОП I-III групи, які сплачують єдиний податок (ЄП), не зобов'язані платити земельний податок та подавати звітність про нього. Втім, вони платять податок, як і фізичні особи, за земельні ділянки, які використовуються не для бізнесу.

Фізичні особи, які є власниками земельних ділянок, землекористувачами, власниками земельних часток, будівель, споруд/інших частин та нежитлових приміщень у багатоквартирних житлових будинках, мають сплачувати земельний податок за умови оформлення права власності або користування землею під такими будівлями, спорудами та нежитловими приміщеннями.

Якщо будівля в спільній власності кількох осіб, то земельний податок нараховується з урахуванням пропорційної частки прибудинкової території на кожного власника. З іншого боку, якщо нерухомість орендована, а земля під нею знаходитьться в державній або комунальній власності, то власник не має зобов'язання

платити земельний податок за землю, а лише за оренду нерухомості.

Хто звільнений від сплати земельного податку

- ФОП I-III групи, які платять єдиний податок;
- особи з інвалідністю I і II груп;
- батьки/опікуни трьох і більше дітей віком до 18 років;
- пенсіонери за віком;
- ветерани війни й особи, на яких поширюється дія Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Звільнення від сплати земельного податку застосо-

вується до однієї земельної ділянки для кожного виду використання, не перевищуючи граничних норм:

- для особистого сільського господарства – до 2 га;
- для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в селах – до 0,25 га;
- у селищах – до 0,15 га;
- у містах – до 0,10 га;
- для індивідуального дачного будівництва – до 0,10 га;
- для будівництва індивідуальних гаражів – до 0,01 га;
- для ведення садівництва – до 0,12 га.

Нарахування земельного податку для кожної фізичної особи здійснюється податкови-

ми органами на підставі даних Державного земельного кадастру за місцем розташування земельної ділянки.

Ставки на земельний податок

Земельний податок розраховується на основі оцінки вартості земельної ділянки. Якщо оцінка вартості не проведена, то податок розраховується на основі площин земельної ділянки. Вартість оцінюють з урахуванням змін в економіці за допомогою спеціального ко-ефіцієнта.

Затверджена місцевою радою податкова ставка за земельні ділянки, які пройшли нормативну грошову оцінку, не перевищує 3% їхньої нормативної грошової оцінки. Ставки податку на земельні ділянки залежать від їхньої категорії:

- Загального користування – максимум 1%;
- Сільськогосподарських – від 0,3% до 1%;
- Лісових – максимум 0,1%.

За земельні ділянки в постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної власності) ставка податку не більше 12%.

Земельний податок для земельних ділянок, що знаходяться за межами населених пунктів і не мають нормативної

грошової оцінки, становить від 0,3% до 5% від площин цієї ділянки в залежності від області.

Рішення місцевої ради щодо нормативної грошової оцінки земельних ділянок має бути офіційно оприлюднене відповідним органом місцевого самоврядування до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування нормативної грошової оцінки земель.

ВАЖЛИВО: зобов'язання сплатити земельний податок виникає з моменту реєстрації права на земельну ділянку, а використання земельної ділянки без належного оформлення права власності або користування на ній, є порушенням законодавства.

Розрахувати точну суму податку на землю фізичні особи можуть за допомогою калькулятора обчислення платі від Державної податкової служби.

Як сплатити земельний податок

Податкові органи обчислюють суми земельного податку та надсилають платникам повідомлення-рішення за місцем їхньої реєстрації до 1 липня поточного року.

До 31 грудня року, наступного за роком, коли закінчився військовий або надзвичайний стан, не потрібно платити за землю (земельний податок та орендну плату) за земельні ділянки, що знаходяться на територіях, де тривали бойові дії або тимчасово окупованих, та на яких є вибухонебезпечні предмети або фортифікаційні споруди (перелік територій). Це стосується земельних ділянок у власності або користуванні фізичних та юридичних осіб (ФОП).

Фізичні особи мають сплатити земельний податок протягом 60 днів з дня отримання податкового повідомлення-рішення.

Фізичні особи, можуть сплатити податок в особистому кабінеті платника податків або за платіжними реквізитами. Їх Податкова служба, надішле в податковому повідомленні-рішенні (це паперове/електронне нагадування про сплату податку) за місцем реєстрації громадян.

Штрафи за несвоєчасну сплату земельного податку

Під час воєнного стану, пена та штрафи за невиконання податкових зобов'язань не нараховуються, навіть якщо це передбачено законодавством. Згідно з оновленою версією Кодексу, якщо була нарахована пена, то вона анулюється, якщо людина не оплатила податок через введення воєнного стану. Також, перебіг строків, які передбачені законодавством для виконання податкових зобов'язань, припиняється.

Перевірку на дотримання цих строків покладено на органи контролю за місцем розташування, тобто місцеві відділення Податкової служби.

РЕКВІЗИТИ

Для фізичних осіб:

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості

Отримувач: ГУК у Зап. обл/ТГ с. Широке/18010200

Код отримувача (ЄДРПОУ): 37941997

Банк отримувача: Казначейство України (ел. адм. подат.)

Номер рахунку (IBAN): UA048999980314020617000008431

Код класифікації доходів бюджету: 18010200

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості

Отримувач: ГУК у Зап. обл/ТГ с. Широке/18010400

Код отримувача (ЄДРПОУ): 37941997

Банк отримувача: Казначейство України (ел. адм. подат.)

Номер рахунку (IBAN): UA118999980314030513000008431

Код класифікації доходів бюджету: 18010400

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості

Отримувач: ГУК у Зап. обл/ТГ с. Широке/18010400

Код отримувача (ЄДРПОУ): 37941997

Банк отримувача: Казначейство України (ел. адм. подат.)

Номер рахунку (IBAN): UA118999980314030513000008431

Код класифікації доходів бюджету: 18010400

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості

Отримувач: ГУК у Зап. обл/ТГ с. Широке/18010700

Код отримувача (ЄДРПОУ): 37941997

Банк отримувача: Казначейство України (ел. адм. подат.)

Номер рахунку (IBAN): UA118999980314030513000008431

Код класифікації доходів бюджету: 18010700

Земельний податок з фізичних осіб

Для юридичних осіб:

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості

Отримувач: ГУК у Зап.обл/ТГ с.Широке/18010100

Код отримувача (ЄДРПОУ): 37941997

Банк отримувача: Казначейство України (ел. адм. подат.)

Номер рахунку (IBAN): UA648999980334129815000008431

Код класифікації доходів бюджету: 18010900

Орендна плата з фізичних осіб

Номер рахунку (IBAN): UA478999980314070612000008431

Код класифікації доходів бюджету: 18010100

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості

Отримувач: ГУК у Зап. обл/ТГ с. Широке/18010400

Код отримувача (ЄДРПОУ): 37941997

Банк отримувача: Казначейство України (ел. адм. подат.)

Номер рахунку (IBAN): UA118999980314030513000008431

Код класифікації доходів бюджету: 18010400

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості

<p

Ред: Міжнародному Добровольчому Батальону імені Шейха Мансура нічого не залишається, як воювати за свою землю ззовні. Як було організовано батальйон та з чого усе почалося і чому саме Україна?

БШМ: Почалося все у 2013 році тут, в Україні, коли ви вийшли на Майдан. У цей час ми перебували в Європі. Бачили все, що відбувається в Києві через ЗМІ і сильно вболівали, адже нам близька ваша ситуація. У березні росія захопила Крим, а вже 2014-го влітку ми розпочали свою боротьбу проти росіян разом з українцями.

Коли у Слов'янську, Краматорську, Донецьку розпочалися бойові дії, тоді й приїхали наші добровольці. Тут ми створили свій перший батальйон імені Джохара Дудаєва, потім – батальйон імені Шейха Мансура. Тоді командир батальйону Дудаєва – Мунаєв Iса загинув у Донецьку, а ми з 2014-го року перебували в Маріуполі й вже у 2019-20-их роках відійшли до найближчого населеного пункту.

Чому Україна? Тому що ситуації дуже схожі. росія – наш історичний ворог. Ми з нею будемо боротися завжди і скрізь. «імперія» вже «взяла» Білорусь, далі в її планах – Україна та Молдова. Таким чином, вони з кожним кроком зміцнюються, посилюються, поневолюють нові території народі.

Якщо, не дай Боже, їм вдасться взяти Україну, то й українська народність, й українські території також «додадуться» у цей перелік... Далі вони підуть до Казахстану. Там серед місцевого населення вже ведеться пропаганда, яка свого часу велася і у вас – такого народу, як казахи, немає і ніколи не було такої держави, ви – просто наші брати. Далі у планах росії – захопити центральні азіатські країни, розширити так звану «російську імперію» за допомогою знищення інших держав.

В протистоянні жорстокому режиму ми обираємо боротьбу на боці України. Раніше ніхто не розумів цю ситуацію так ясно, як усі побачили її зараз. Ніхто не допомагав Україні, як і не допомагали нам... А от якби свого часу, в 2014-му, Київ надали б зброю, то й не було б 24-го лютого 2022 року.

Важливо зрозуміти, якщо Україна зараз зупинить росію, то це буде велика Перемога, а путін врешті-решт програє. На його руках багато крові за яку він ще не поплатився. У Чечні вбивав, у Грузії, Сирії знищив десь близько 1 000 000 людей. Просто бомбив, використовував хімічну зброю, і скрізь – безкарно... Якщо сьогодні тут і зараз ми його не зупинимо, то він піде далі... До Польщі, Прибалтики, Молдови. І надалі криється «російський світ» поширюватиметься.

Гість: Скажіть, а у вашій боротьбі проти росії допомагали інші кавказькі держави? Та сама Грузія, Дагестан?

БШМ: Ніхто на той час нам не допомагав... Якби ці країни боролись за свою незалежність поруч з нами і допомогли б вигідних умов для себе, як Джохар Дудаєв, цього всього могло б не відбутися. Колишній військовий генерал відкрито говорив, що врешті-решт росія нападе на Україну. Адже ви територіально перебуваєте у стратегічно важливому місці – маєте вихід до Чорного моря, суміжні кордони з Євро-

якого «підняли» сходами влади російські спецслужби. Нарешті він присутній при владі «офіційно», використовує фінансові важелі впливу. Його голос вирішує, кому бути президентом чи прем'єр-міністром – таким чином вони забрали всю країну без війни. І те саме росія хотіла зробити тут.

Тому у 2014 році підписали Мінські угоди. Це було правильно з нашого боку. Я у цьому повністю підтримую Порошенка. Якби він на той час не пішов би на цей крок, у нас би вже давно все відібрали, і росія б дійсно взяла Київ «за три дні».

А що міститься у цих Мін-

За 8 років виграли час для себе і ми, треба віддати належне Порошенку в цьому питанні. Тому що загалом у його роботі були серйозні промахи і помилки, високий рівень корупції у команді, а також особистий недолік – він дуже любить гроши, як, втім, і багато інших людей – нічого людського йому не чуже... Це серйозно заважало розвитку України. Але я, як людина, яка цікавиться українською політикою, спостерігаючи збоку, бачу, що у випадку саме з росією він все правильно зробив. Багато хто сміявся раніше з його гасел – «Віра. Мова. Армія»... Проте він зміцнив Українську армію за цей час. У нас понад 10 тисяч

зидентом Чеченської Республіки Ічкерія став Аслан Масхадов, раніше він був начальником головного штабу армії. 1997-го року вони з Б. Єльциним особисто зустрілися в кремлі і домовилися на найвищому рівні ще раз, що всі питання вирішуватимуться за столом переговорів. Фактично, нашу країну визнали. Але ФСБ часів путіна насправді використала президента у своїх «підкилимових» іграх. ФСБ не хотіло перебувати в положенні тих, хто дімовився, їм дуже була потрібна війна, тому вони і почали свою провокаційну діяльність, про яку ми говорили вище. Єльцин змушений був оголосити другу війну. Після цього путін акуратно почав «відсувати» Бориса Михайлова від управління країною. Натомість колишньому президентові та його сім'ї дали гарантії недоторканності. І його посаду посів сам путін. На привелике диво він дотримав свого слова. Єльцина та його родину не зачепили, а от, наприклад, Борис Березовський, Сергій Пугачов, Михайло Ходорковський та багато інших постраждали під час його правління: когось він посадив, у когось бізнес забрав, когось вбив... Усіх, хто був йому невигідний – він розігнав. Ось так все і вийшло.

Батальйон імені Шейха Мансура: чеченський сценарій в Україні?

Текст: Світлана Сіровець

пою: Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія.

Те саме – Грузія. російські війська у 2008 році увійшли до Цхінвалі. Путін хотів показати всьому світу, що він може будь-коли, зайди у будь-яку країну. Тоді представники інших держав втрутилися, приїхав Віктор Ющенко, польський президент і президент Франції здається. Але все одно, досі 25% території Грузії перебуває під окупацією – Південна Осетія та Абхазія.

росія на цьому зупинилася, але це поки що... Грузія, так само, як і Україна не визнає окуповані території, а «імперія» чекає вигідного моменту, щоб напасті знову. Так само вони вигравали час тут, в Україні. Вели свою роботу через членів партії Медведчука, а у Грузії робота ведеться через прихильників колишнього політичного діяча та бізнесмена Іванішвілі,

ських угодах? Офіційно цього не говорять людям, але росія таким чином блокувала два регіони України, порушивши при цьому правила міжнародного права, демократичні стандарти та європейську систему безпеки. Донбас номінально залишився у складі України, але мав особливий статус. Без дозволу росії ця територія не могла увійти ні до НАТО, ні до Європейського союзу, ні до інших об'єднань. Такими діями росія заблокувала розвиток у цій частині України. Водночас Київ не мав жодного впливу в Донецьку та Луганську: місцеві органи влади, поліція, суди, прокуратура, вибори – росія визначала цю політику, і втручатися ми не мали жодного права. У два регіони без їхнього дозволу ми увійти не могли. Але на розвиток регіонів кошти мали йти з українського бюджету. путін це дуже добре продумав.

(а зараз уже набагато більше) навчених бійців за стандарти НАТО. Також ми придбали багато зброї, і завдяки силіволі люді та озброєнню змогли зупинити російську армію 24 лютого. Так, повторюється, у нього були дуже серйозні помилки, але нам треба бачити й інший бік – що він зробив корисного для країни. Так відбувається у нас із кожним президентом, люди завжди залишаються незадоволеними. Так буде, повірте, і коли піде Зеленський.

Гість: Скажіть, після підписання мирних угод вашої країни з росією, чи було розуміння, що це ще не кінець і росія на цьому не зупиниться? Як все призвело до другої Чеченської війни?

БШМ: Сценарій у росії завжди той самий. Після першої Чеченської війни і підписання мирних угод ми провели парламентські та президентські вибори. Пре-

Гість: Можна ще таке питання – ось ви не могли у відповідь бомбардувати росію, а ми ж зараз можемо відповісти їм? Нам дають далекобійне озброєння. Тож, ми можемо також відповісти ударами по інфраструктурі?

БШМ: Ні, не зовсім так... Ми не можемо стріляти по території росії з американського озброєння. Але можемо використовувати зброю, яка у нас є або ту, що дають інші країни. Але, я вам скажу, що це на краще. Тому що, таким чином, ми б перетворилися на руських. Насправді росія тільки чекає, що ми почнемо бомбардувати громадянську інфраструктуру, використовуючи їхні методи. В результаті ми також можемо випадково потрапити і в житлові будинки, і по мирному населенню, до школ чи дитячих садків... І тоді «імперія» зможе підтвердити на весь світ та своєму багатомільйонному населенню: ось бачите, ми ж говорили, що це справжні жорстокі нацисти, ми ж казали, що вони це робитимуть, тому перші й напали... Вони спровокують на подібні дії, і нам це треба чітко розуміти – які наслідки матимуть ті чи інші дії та прорахувати ці події наперед. Мститися бездумно і відповідати тими самими методами, як і варварська росія – не вихід для цивілізованої країни, якщо ми не хочемо стати такими ж, як вони.

Продовження у наступному номері

Яке це щастя – рух без болю!

Текст: Наталія Стіна

Стрес під час війни так чи інакше зачіпає кожну людину. Загострюються хронічні хвороби. І без досвідчених фахівців проблеми зі здоров'ям неможливо подолати. Так було й зі мною: після медикаментозного лікування прийшов час для фізичної терапії. Знаючи, що у Клініці «Сімейний лікар» вже близько року діє відділення реабілітації, звернулася до допомоги до його фахівців.

Результат перевищив очікування. Мультидисциплінарна реабілітаційна команда у складі лікаря фізичної та реабілітаційної медицини, фізичного терапевта, масажиста, ерготерапевта, лікаря-психолога, а також асистентів фізтерапевта та ерготерапевта творять дива.

Реабілітологи для кожного пацієнта здійснюють оцінку стану і розробляють індивідуальну програму, спеціальні вправи, які йому потрібно виконувати. Також призначаються фізіопроцедури, лікувальний масаж, лікувальна фізкультура, кінематерапія – лікування рухом – та багато іншого. У комплексі всі ці заходи допомагають зняти бальовий синдром, зменшити запалення, повернути радість руху.

Після курсу реабілітації я відновилася відсотків на 80%. Мене перестав турбувати постійний нюочий біль у шиї, голові, скутість суглобів, повернулася радість руху у верхній частині тулуба. Вдалося вирішити проблему, яка турбувалася багато років. Психологічну підтримку надала чудовий фахівець, лікар-психолог.

Спеціалісти відділення надзвичайно приємні, пози-

тивні, чуйні, заряджають оптимізмом. Дійсно – найкращі! Рада, що звернулася до них, бо здоров'я – найцінніше в нашому житті!

На шляху до одужання

Якщо розібрatisя детальніше, що входить до комплексу реабілітації. Це, зокрема:

- ✓ лікувальний масаж;
- ✓ лікувальна фізкультура;
- ✓ підвісна терапія;
- ✓ дошка Евмінова;
- ✓ заняття на тренажерах (бігова доріжка, велотренажер);
- ✓ заняття на балансирах, степах, фітболах;
- ✓ ультразвукова терапія;
- ✓ електростимулююча терапія;

Фізична терапія:

- фізичні вправи;
- мануально-м'язові та суглобові техніки;
- функціональне тренування;
- призначення та застосування допоміжних засобів реабілітації;
- дихальні техніки.

Основні напрямки реабілітаційної роботи

- Фізична реабілітація в неврології;

- Фізична реабілітація опорно-рухового апарату (після травм, ампутацій);
- Фізична реабілітація дітей та підлітків.

Основними напрямками реабілітаційної роботи з дітьми є:

- удосконалення основних рухових функцій, сенсомоторного розвитку та виховання точності, завершеності рухів;
- нормалізація м'язового тонусу;
- корекція, профілактика порушень постави та деформацій стопи;
- розвиток дрібної моторики кистей і пальців рук;
- розвиток артикуляційної моторики та формування мовного дихання;
- корекція окремих сторін психічної діяльності;
- реабілітаційне ведення дітей з затримкою психомоторного розвитку та порушенням поведінки;
- розвиток просторових уявлень і орієнтації;
- зміцнення загального здоров'я;
- виховання зорово-мотornoї координації.

Приклад успішної реа-

блітації після перенесеного інсульту

Так, до центру реабілітації КНП «Клініка «Сімейний лікар» Широківської громади звернувся 62-річний чоловік після перенесеного тяжкого ішемічного інсульту, з важкими наслідками, паралічом правої сторони тіла і порушенням мовлення.

Йому активно проводився лікувальний масаж усього тіла (14 процедур), лікувальна фізкультура. За допомогою реабілітаційного обладнання (клітка-павук, ротор для верхніх та нижніх кінцівок) процедури здійснювалися кожного дня протягом двох тижнів. Та кож йому стабілізували ходу та рівновагу за допомогою вертикалізатора. В комплексі з фізичними вправами проводилась стимуляційна терапія на багатофункціональному апараті Zimmer.

На останніх процедурах пацієнта поставили на бігову доріжку з мінімальною швидкістю, з кожним днем час ходи збільшувався.

Якщо на першу процедуру пацієнта завезли на колісному кріслі, то на третій день чоловік зайшов з підтримкою родича, а вже через тиждень пацієнт мав змогу самостійно ходити вдома, тримати чашку, тарілку.

Важливо зазначити, що реабілітаційні послуги у КНП «Клініка «Сімейний лікар» надаються як безкоштовно (за направленням лікаря), так і на платній основі. Вартість послуг – найнижча в Запорізькій області.

Контактні номери:

+38 099 18 88 003
+38 096 18 88 003
+38 073 18 88 003

Графік роботи номерів з 8:00 – 20:00
ЗАВЖДИ ПОРУЧ!

Оголошення

Опікунська рада при виконавчому комітеті Широківської сільської ради Запорізького району Запорізької області повідомляє, що відповідно п.4.11 наказу від 26.05.99 № 34/166/131/88 «Про затвердження Правил опіки та піклування» опікуни (піклувальники) подают щорічно, не пізніше 1 лютого, до органів опіки та піклування звіт про свою діяльність за минулий рік щодо захисту прав та інтересів підопічних, у тому числі щодо збереження належного їм майна та житла. На вимогу органів опіки та піклування опікуни (піклувальники) зобов'язані подавати звіти в інший визначений ними термін.

Наголошуємо, що всім опікунам та піклувальникам необхідно до 30 вересня 2023 року подати звіт про діяльність опікуна (піклувальника) за 2022 рік.

Звіт опікунів (піклувальників) про діяльність щодо забезпечення прав та інтересів дорослих недіздатних осіб/осіб цивільна дієздатність яких обмежена, затверджено Рішенням

опікунської ради при виконавчому комітеті Широківської сільської ради Запорізького району Запорізької області від 15.01.2020р. № 11.

Звіт подавати до відділу соціального захисту Широківської сільської ради Запорізького району Запорізької області за адресою: м. Запоріжжя, вул. Героїв 37 батальйону, 12.

КП «Благодійний сервіс» шукає працівника

Комунальне підприємство «Благодійний сервіс» шукає спеціаліста на посаду контролера водопровідного господарства. За детальною інформацією звертайтесь за телефоном +38 (067) 612 34 44.

До уваги мешканців, працівників установ, організацій та підприємств Широківської громади!

З метою дотримання Правил благоустрою Широківської громади, відповідно до Законів України «Про благоустрій населених пунктів», «Про забезпечення

санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про охорону навколошнього природного середовища», «Про відходи», Широківська сільська рада ПОВІДОМЛЯЄ:

Порушення об'єктів благоустрою, пов'язане з виконанням суб'єктами господарювання земельних, ремонтних та інших передбачених законодавством видів робіт, здійснюється виключно на підставі дозволу на порушення об'єктів благоустрою.

Безкоштовний дозвіл видається виконавчим органом Широківської сільської ради на підставі письмової заяви, що подається відповідно фізичною або юридичною особою, підприємцем (або їх уповноваженим представником).

За інформацією щодо отримання дозволів звертатися до відділу ЖКГ Широківської сільської ради за телефоном (061) 286 21 22.

До об'єктів благоустрою території житлової та громадської забудови належать земельні ділянки в межах населених пунктів, на яких розміщені об'єкти житлової забудови, громад-

ські будівлі та споруди, інші об'єкти загального користування:

- парки, рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики;
- майдани, площи, бульвари, проспекти;
- вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;
- пляжі;
- кладовища;
- прибудинкові території;

До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах населеного пункту.

Також згідно п.2.2.4 правил благоустрою Широківської ТГ від 03.11.2021 року просимо на власних та прилеглих територіях проводити регулярне скошування трави з метою зниження вогнищ карантинних бур'янів.

Звертаємо Вашу увагу, що порушення законодавства у сфері благоустрою тягне за собою цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством!

З повагою, адміністрація Широківської громади!

Анекdotи

🕒🕒🕒

Один хлопчик не вмів вимовляти слово шість. Прийшов якось одного разу в магазин і каже продавцеві:

– Дайте мені сім пачок масла, одну не треба.

🕒🕒🕒

– Боїшся стрибати з парашутом?

– Так.

– Стрибай без нього.

🕒🕒🕒

Не розумію... Чому штани в яких краще всього лежати на дивані називаються спортивними???

🕒🕒🕒

Операційна. Медсестра кричить:

– У нього з'явився пульс, він повертається!

Тут лікар вирубає електрику:

– Повернеться – погана прикмета.

🕒🕒🕒

Бабуля в маршрутці:

– Синок, біля базару зупиниш!

– Базару нема бабуля.

– Як нема? Сьогодні ж мав бути.

🕒🕒🕒

Випадок в маршрутці:

– Чоловіче, заберіть свою собаку, а то по мені блохи скочуть!

– Тузік, відійди, не бачиш – в жінки блохи.

🕒🕒🕒

– СЛУХАЙ, КІТ, ЧОМУ ТИ ТАКИЙ ГАРНИЙ?
– ВСЕ ПРОСТО! Я З УКРАЇНИ!

Відсвяткуємо після ПЕРЕМОГИ!

У кожному випуску газети «Широківська громада інформує» буде надруковано новий купон, вирізайте і збирайте усі, щоб на свята обміняти комплект купонів на квиток участі у лотереї, де розігруватимуться цінні призи.

На цей раз День громади переноситься на мирні часи. Ми обов'язково відсвяткуємо його разом з ПЕРЕМОГОЮ. А поки працюємо на результат. Все буде УКРАЇНА!

РЕАЛІЇ ВІЙНИ

Пекло для окупантів в Криму: повернення «вишок Бойко» та вдала нічна атака на бухту в Севастополі

На вересень 2023 року війна між росією та Україною триває вже понад 550 днів. Основні бойові дії зосереджені на Донбасі та Запоріжжі. Тут російські війська намагаються сформувати черговий ударний кулак. Вони не полишають спроб просунутися вглиб території України.

За даними української сторони, протягом останніх тижнів Сили Оборони провели низку успішних контрнаступів на деяких напрямках. Зокрема, звільнили населені пункти Урожайне, Мар'їнка та Павлівка в Донецькій області, а також Опітне в Луганській області та Роботине на Запоріжжі. І це лише малий список досягнень Сил Оборони.

11 вересня з'явилися новини, яка порадувала всіх українців та підтвердила інформацію, що контрнаступ набирає обертів. Україна почала повертати те, що було захоплене росією ще до повномасштабного вторгнення. На цей раз, бійцям ГУР МО вдалося провірнути під український контроль так звані «вишки Бойка».

«Вишки Бойка» – це бурові газо- та нафтовидобувні платформи біля берегів Криму в Чорному морі. У Центрі

стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки визначають, що під контролем РФ бурові платформи вели незаконний видобуток на українському шельфі. Вони слугували також і військовими об'єктами РФ: вертолітними майданчиками та конструкціями для розміщення технічних засобів спостереження. Нині ця інфраструктура агресії ліквідована.

«Морські бурові платформи – власність України, захоплена російськими окупантами у 2014 році. Україна завжди повертає своє. Встановлення контролю над буровими платформами біля самого кримського узбережжя свідчить про розширення операційного простору Сил оборони України у Чорному морі й наближає час визволення Криму», – підкреслили у Центрі стратегічних комунікацій.

Взагалі, останнім часом окупантам на півострові то-

тально не щастить. В ніч на 13 вересня Україна на несла ракетний удар по судоремонтному заводу в бухті Севастополя. Окупантів адміністрація, як заявляє, зазнавши багато збитків. Спростуванням цих слів є два знищених судна: дизель-електричний підводний човен «Ростов-на-Дону» та великий десантний корабель «Мінськ». Це, мабуть, вперше в історії, коли підводний човен було знищено ракетним ударом.

Командувач Повітряних Сил України Микола Олещук в своєму телеграм-каналі натякає, що це справа рук наших умілих пілотів: «Поки окупантів «штурмить» і вони досі оговтуються від нічної бавовни у Севастополі, по-дякую пілотам Повітряних Сил Збройних Сил України за чудову бойову роботу! Далі буде...»

Такий розвиток подій не може не радувати. Це кроки до планомірного звільнення нашого українського півострова. Спецоперації є сигналом усім окупантам, які кричали, що Крим «прікрит» і вважали, що їм нічого не загрожує. Україна йде, і ми обов'язково звільнимо всії свої землі.

Україна під час війни

По горизонталі: 1. Символ української державності. Хтось в ньому вбачає слово «ВОЛЯ», а хтось атакуючого сокола. 3. Зменшена, зневажлива назва росіян. 5. Органі-

зація, що захищає права та інтереси дітей по всьому світу. 6. Місто в Запорізькій області. Сили оборони України вже в 20 км від його звільнення. 10. Цей птах символізує мир. 12. Цього слова росіяни бояться, як чорта. Щоб його уникати вони й придумали спецоперацію.

По вертикалі: 2. Місто в Луганській області, яке двічі потрапляло в окупацию, на початку травня у 2014 та 25 червня 2022 року. 4. Керівник окупантів адміністрації населеного пункту з числа місцевих. 7. Країна, що є синонімом до слова «свобода». Підказку дивись у назві кросворду: 8. Військове дійство з музикою та салютами, яке ми проведемо на червоній площі після нашої Перемоги. 9. Хлопці та дівчата, що стали зі зброєю захищати нашу Незалежність. 11. Назвою цієї рослини, українці іронічно кличуть вибухи на росії. 13. Військовий альянс, до якого Україна так прагне долучитися.